

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

KEURUSSELKÄ SATAMAT JA REITIT -HANKE

IDEOINTITILAISUUS, KEURUU 6.9.2018

TULOKSET

KELKKAILUREITIT JA RATSASTUS

EDISTÄMINEN

- Olemassa olevien reittien yhdistäminen
- Puuttuvien osuuksien loppuun saattaminen
- Maanomistajien kanssa sopiminen tärkeää
- Ympärivuotisuus ja monikäyttö – jos kelkkareitit rakennetaan ja ylläpidetään hyvin niin käytettävissä myös muulloin patikointiin, ratsastukseen sulan maan aikana joka miehen oikeudella
- Reittien kytkentä eri kohteisiin
  - hotellit, viikinhovi, viinitupa
  - bensa-asetat
  - samojen taukopaikkojen hyödyntäminen myös esim. veneilyssä, niin säästetään ylläpitokuluissa
- Ylimaakunnallisuus, koska kelkoilla kuntien rajat ylittyvät usein
  - mahdollisuus yhdistää ylimaakunnallisia matkailukohteita ja kuntia
- Jääreitit hyvinä jäätalvina: auraus ja avaus

TIEDOTUS

- mobiili
- netti
- paperikartta mobiilin rinnalla
- reittikuvaukset: avataan millainen reitti jo suunnittelua varten
- tietoa saa kerhoista ja yhdistyksistä ja aktiivitoimijoilta
- alueella pitäisi olla ”tietäjä”, joka pystyisi vastata asiakkaiden kaikkiin kysymyksiin
- maakunnalliset ja valtakunnalliset kanavat (esim. visit finland); niiden hyväksikäyttö ja hakeutuminen kv-markkinoille

PALVELUT

- autopaikat
- majoitus
- tankkauspaikat, tankille pääsyn helpotus
- onnettomuustilanteita varten pelastus ja avunantosysteemit
- pelastuskoodijärjestelmät kilometrin välein
- hätäpuhelimia reitille

HEVOSET

- hevostenuittopaikka

YRITYSTOIMINTA

- kelkkojen vuokraus, huolto, vara-osat
- safaritoimintaa voisi viritä jos reitit olisivat kunnossa ja talvet hyviä
  - safarit voisivat kuitenkin olla ympärivuotisia eri välineillä
- poliisien kelkkakoulutukset – näitä voisi viritellä entiselle tasolle

YLLÄPITO

- Pirkanmaan maastoreittipooli hyvä malli tai yhteistyömahdollisuus
  - maksajia käyttäjät (kerhojen jäsenet) sekä kerhojen ulkopuolelta tulevat käyttäjät sekä kunnat ja kaupungit
  - pooli hoitaa ylläpidon, rummut, harvennukset
- maksut ja luvat: toteutukseen ideoita, ylläpitoon tarvitaan rahaa joten tähän pitäisi keksiä uusia avauksia

KALASTUS

- luvat helposti samasta paikasta
- välinevuokraus

RETKEILY

MITEN RETKEILY SAATAISIIN KOKO KANSAN LAJIKSI

- kauppoihin retkeilyvarusteet hyvin ja monipuolisesti esille, ja eri hintatasoja
- kansalaisopiston retkeilykursseja eri kohderyhmille (naiset, miehet, koulun kurssit)

TIEDOTTAMINEN

- tarvittaisiin fyysisiä kylttejä saariin, että missä ollaan – esim. Vihainen saari
- muista erottautuminen omaleimaisuudella ja tarinallistamisella
- esim. viime kesän tarinaristeily, esim. museo tuottaa ja kyliltäkin niitä tarinoita löytyy
- reittien välimatkatiedot
- toiveissa että kaikkia rantoja ei kaavoitettaisi että olisi rantautumispaikkoja ja retkeilyyn vapaat paikat olisivat selvästi esillä

REITTEJÄ

- Kolmen kosken reitti
- Pyhiinvaellusreitti esim. kirkkojen välille
- paketointi, koska nykyihminen tarvitsee valmista
- vrt. saksalainen turisti olisi halunnut kävellä Keuruulta Mänttään
  - olemassa olevat polut ja reitit pitäisi yhdistää
  - paljon hyviä kohteita olemassa, mutta ovat vain harvojen tiedossa
- Huhkojärvi-Mänttä ratsastusmatka metsäautoteitä ja polkuja, oli omaleimainen esimerkki
- trendien seuraaminen: riippumatot tällä hetkellä, voisiko olla riippumattotelttapuisto de luxe mallia
- Viikonhovi, ketveleenlahti, peurunniemi, otavanlahti potentiaalisia paikkoja, samoin vihaisen luonnonsuojelualue – maanomistusolojen selvittäminen
- Kraaterialue: Sukeltajien osaamisen käyttäminen, pimeäsukellusmatkat järven pohjaan. Humuspitoinen järvi, vaikkakin suht puhdas.

- Kolholaisten kirkkoreitti, sadat ihmiset menneet kirkkoon, palveluita matkan varrella, siitä voisi tehdä kirkkoreitin vrt. Nikaraisten kirkkovaellus
  - Kolhossa jo nyt kahden kirkon välinen kirkkovaellus luterilaisen ja ortodoksikirkon välillä

PALVELUT

- maatilamatkailupaikkojen esille tuonti
- Varpaansalmen kioskin kehittäminen, hyvä sijainti erilaisille palveluille
- Ekokylän retkeily ja vaellusosaaminen
- itsepalvelukioskit
- Keuruun partiolaiset, Tyrisevän mökin aktiivisempi käyttö vuokraukseen

REITTIEEN YLLÄPITO

- Pirkanmaan maastoreittipooli
- Keurusselän pursiseura, hoitaa Mäntän satamaa tällä hetkellä
- mökkitalokkarit
- Keuruun partiolaiset

KULTTUURI

- Kirjaston ranta: sen avaaminen, maiseman avaaminen ja sinne tapahtumia
- Vanhalle Keuruulle tapahtuma- ja infokeskus, josta lähtee viitat eri paikkoihin
- Keuruulla hyvin vanha rakennuskanta omanlaisensa, Mäntän päässä teollisuusrakennuskanta
  - toimisivat hyvin vastapareina kulttuurireitin aineksina
  - Yhdistetään Mänttä-Vilppulan ja Keuruun tarjonta ja tuotteistaa
- Historian hyödyntäminen, historiasta lähtevät tarinat joista voisi tehdä tarinoita ja juttuja
  - Museoihmisten tehtävänä tuotteistaa ja etsiä tarinoita, tehdä tarinallisia opastuksia
  - varuskunta-alueen historian hyödyntäminen, leirikirkko
  - Keuruulla vaikuttaneiden taiteilijoiden hyödyntäminen
  - Palveluista hyvä kartasto, vrt. Eläinpuiston kartta. Visualisointi
  - Puunuiton historia
  - Vilppulan teollisuushistoria
  - Metsäntutkimuksen historia

TAPAHTUMIA

- Urheilutapahtumat:
  - Karhun soutu, vip juttukin voisi olla
  - Eukonkanton oma versio
  - Kalevankierroksen soututapahtuma, ollut jo ennen
  - Keurusselän ympäriajo pyörillä, vrt. Päijänteen ympäriajo. Tällä tapahtumalla historia pioneerirykmentin ajalta. Tapahtuma kokoaisi alueen yhteen.
    - Kiviselän kierto voisi olla puolikas reitti.
    - Pro-sarja armeijan pyörillä, reitin varrella armeija-ajan historiaa
  - Vesijettikisat, moottorivenekisat, kansalliset uistelukisat, sekä uusia että perinteisiä lajeja
  - Melontatapahtumat
- Isot valtakunnalliset tapahtumat
- Tapahtumien yhteen koplous
  - Mäntästä voi lähettää Keuruulle ja Keuruulta Mänttään, tiedostus ja markkinointi ristiin
  - Tapahtumia on jo nyt paljon, koordinointi yhdessä paikassa, yhteismarkkinointi
- Nyssänniemeen isompia tapahtumia rohkeasti
- Keuruun markkinoita voisi rantauttaa satamaan päin
- Kulttuuritapahtumat

- Kirjallisuustapahtumat, kirjallisuuskokoonnutumisajot, vanhan kirjan päivät
- Kulttuuriristeilyt, runoristeilyt Ellulla
- Opastetut retket ja matkailupaketit, Järnefeltin jalanjäljillä, Keuruulla vaikuttaneet taiteilijat (Vuorela jne)
- Vilppulaan teollisuus- ja uittohistorian tapahtumat

REITIT

- Kulttuurireitti satamiin Keuruulla, johon Mänttä-yhteys
- Museorautatie Keuruulta Kolho-Vilppula-Mänttä, Ellulla takaisin. Korkeatasoiset palvelut. Markkinointi ajoissa ryhmille. Tuotteen pitää olla kunnossa, että siihen voi luottaa. Vuotta ennen tiedettävä.
- Teemat vetävät
- Kirkkoveineisiin liittyvät tyky-jutut, niihin liittyvät reitit, ovatko kirkkoveineiden reitit tiedossa? Nämä kartalle ja tuotteeksi. Kirkkoveineonnettomuuden historia.
- Viikonloppumatka Mänttä-Vilppula-Keuruu. Kytkös Göstan vanhoihin taideteoksiin, jotka ovat tältä alueelta. Teemoittain tuotteistaminen
- Elias Lönnrothin risteilyt Mäntän ja Keuruun välille, esim. harvemmin mutta luotettavammin: teemat, taiteilijat, muusikot, runonlausujat, nämä vetäisivät ryhmiä pohjaksi takuulähtöjä varten
  - Eliaksen risteilyjen markkinointi ulkomaalaisille
- Puistojen ja puutarhoiden hyödyntäminen. Mihin saa mennä? Kotkassa vetävät.

MUUTA

- Geokätköjä veneilijöille
- Kanava Keurusselän ja Palosselän välille
- Veden minimikorkeuden pitäisi olla 70 cm korkeammalla, tästä ehkä olemassa joku suunnitelma

VENEILY

- Kaikki mitä vesistöillä on täytyy olla saatavilla (info)
- Isoissa yleisissä satamissa WiFi-verkko, jossa voi esim. kartat päivittää
- Kaikki pitää olla saatavilla niin mobiilisovelluksella, mutta myös paperilla, koska akku voi loppua
- Tiedot mm. venepaikoista, polttoainejakelu
- Tärkeää esteettömyys, tulee ottaa kaikessa toiminnassa huomioon, palvelee ryhmämatkailua
- Talvikäyttö huomioon palveluissa -> yritys, joka tarjoaa esim. talvikalastusopetusta
- Yrittäjyys: uisteluvene miehistöineen, ravintolapalvelut isoissa satamissa 24/7/365, saunat yms.
- Venerantoihin huolelliset merkinnät, minkälaisella veneellä pääsee, venerantoihin tähtiluokitus
- 1-2 tai useampi satamapalvelu (pääsatamat), johon saa tilattua kaiken mahdollisen (illallinen katettuna, sauna valmiina yms.)
- Kunnossapito iso kysymys: esim. työllisyyspalvelut, mobiilisovellusten ylläpito, valvontakamerat, maksu mobiilisti, koodi kännykkään millä aukeaa esim. lukot. Vaihtoehtona myös QR-koodi
- Vesistön kunnossapito, ruoppauspalvelu,
- Soutukilpailut, karhunsoutu (VIP-sarja, eleinen, MeeToo...)
- Isot saaret pitäisi nimetä!
- Kumikanavan käyttö
- Vilppulan kanava, kalojen liikkuminen, veneily, rehevöityminen
- Juoksutussäännöt (perustuu lakiin) -> hakemusta, jos tarvetta muuttaa
- Keuruun kaupungin saarien ympäri reitti, jossa voi veneillä

MELONTA

- Vesiliikuntakeskus, Esim. Kamanassa tai Nyysänniemessä, Sassi, Kolho -> Siellä voisi säilyttää ja vuokrata, kanootteja, veneitä, sup-lautoja...
- Rantautumispaikat tulee huomioida mobiilisti ja paperilla nähtävissä
- Go-Keuruu, Mänttä-Vilppulassa täytyisi miettiä
- Teemamelonnat: Kuutamamelonta (venetsialaiskuvio), retkimelonta, kolmen kosken melonta (Mänttä- Vilppula, Kuorevesi, Melaskoski, Keskikoski, Kotakoski, Vilppulankoski, Tarjanne -> Vaatii kanavan),
- Alkeiskurssit, aloittelijoista ammattilaisille
- Myrskyn varautuminen (saaressa myrskyn ajan): nuotiopaikat saarissa, laavu, kota, Pitäisi myös wc tai riuku ja ylläpito näihin
- Kunnostettavia paikkoja: Mustasaari, Melonsaari, Ketvellahti, Kaioslahti?, Onko Ketvellahten ruoppaus mahdollista (pohdintaa ollut)
- Pelastuslaitoksen apuun saaminen,
- Paketointi, matkailupakettiin mukaan melonta. Ryhmän tekemässä paketissa: melonta, pyöräily, majoitus, ruokailu, viihde. Kaikki nämä pitäisi löytyä mobiilista alueittain, myös varaaminen
- Kieliversioita mobiiliin (ainakin englanti, venäjä), millä rahalla -> omistajat ja Ely ottaisi koppia
- Reittien ylläpitovastuu: Pirkanmaan maastoreittipooli, Keurusselkä? Kunta osa kustantajana? -> Kilpailutus
- Varuskunnan alue: Pyöräilymahdollisuudet, melonta, tarvitsee yrityksen (harrastus+viihde)
- Kestävä kehitys mielessä, Ei kuormiteta liikaa luontoa
- Elämys ei ole aina rahasta kiinni, pienellä saadaan jo aikaan.
- Eri tasoille harrastajille: hyvinvointimelonta, linturetket, kovemmile melojille kosket mukaan
- Virkistysyhdistyksen perustaminen: metsähallitus, yritykset, yhdistykset, kaupungit, seurakunnat,
- Reitit kehittyvät kaiken aikaa käyttäjiensä mukana.

PYÖRÄILY

- Pyöräparkit kuntoon liikkeiden eteen. Nykyaikaiset pystyparkit, rungosta pyörä lukkoon.
- Vuokraamo Pyörät ja myös muuta. Sellainen, jossa voisi lähteä esim. Keuruulta liikkeelle ja palauttaa pyörän vaikka Mänttä-Vilppulaan. Paluu esim. veneellä.
- Palvelut. Merkittäisiin karttoihin mistä saa vettä, missä on vessa, Kahvilat, nähtävyydet, museot, ym. Kulttuurikohteet.
- Erilaisia reittejä perinteisten lisäksi: kulttuurireittejä, museoreittejä, tarinareittejä
- Retkeilyreittien malli, että voi päiväselteään käydä, voi yöpyä.
- Eritasoiset reitit mm. lapsille, Pumptrack –tempupaikka, Geokätköt ja pyöräily
- Reitteihin luokittelu, minkä tasoinen (heavy user, aloittelija) ja minkälaiselle pyörälle sopii (maastopyörä, kilpapyörä)
- Lapsille varuskunta-alueelle turvallisempi pyöräilypaikka hietikolle
- Reittejä voisi yhdistellä (pyörä-vene-auto-juna...)
- Yhteiskäyttö eri vuodenajoille (pyörät-kelkat)
- Keuruu, Mänttä-Vilppula –alue logistisesti mahtavilla paikoilla. Kun pyöräilee on mahdollista tehdä rengas ja palata takaisin lähtöpaikkaan. Paluu aina palvelujen ääreen.
- Kroatia esimerkki: Tehty teemareitti, jossa uskonto teemana. Samoin tehty reitti sokeille, joissa meni merkkkaus (10 cm maasta rimat) ja välillä infotiskejä. Eli esteettömyys. Myös yksi alamäkireitistö.

- Opastettuja reittejä, ohjattuja retkiä, reittien merkinnät maastoon, teille (missä olet, minne pääset, matkan pituus,
- Mobiilisovellus, kartat, voisi ostaa mobiilisti pääsyn reitille, joka olisi paremmin ylläpidetty, opastus
- Go Keuruu
- Yrittäjien verkostot: yrittäjien palvelut, monipalvelut yhdessä yritysten kesken, yhteistyö,
- Sähköpyöriä vuokraamoihin ja latauspisteitä niihin esim. hevostiloille, kahviloihin
- Reitistö Keurusselän ympäri, tielenkkiä, polkua...
- Palvelujen helppo löydettävyys ja monikanavaisuus
- Ylläpito, kaupungit ja valtio pidempiaikaisiin, Pitkätähtäimen suunnitelmat, pyörätiet, osuuskunnat
- Tarinaa reiteille -> sisällöntuottajat
- Jälki.fi -> laitettu reittejä valmiiksi (Jani Teppo laittanut)

SATAMAT

- Myllyrannan ja Ahtolan satama: Tärkeintä reititys, monipuolisesti rantautumispaikkoja
- Satamissa pitäisi olla sekä palveluita, että tekemistä
- Palvelut isompiin satamiin: saniteettitilat, grillipaikat, saunat, maalikenteelle paikoitusta, välinevuokrausta(kanootit, veneet, onginta, sup-laudat, leikkipaikat, aktiviteetteja, septitankkien tyhjennys, tankkaus, sähköveneristeilyt)
- Toivottiin palveluja satamasta käsin saataviksi (retkeily, pyöräily, ruokailu, majoitus, harrasteet, kulttuurikohteista tieto ja tietoa myös muista palveluista
- Satamien välillä kunnon kartat ja helposti saatavissa
- Satamissa pitäisi olla tapahtumia: isompia tapahtumia, lisäksi tapahtumia, jotka yhdistävät eri harrastajia, koulutuksia, kerhoja, kokoontumisajoja, talvitapahtumia
- Ideana tuli esiin museojunan käyttö, ns. rengasmatka matkailijoille ja paikkakuntalaisille. Keuruulta juna haapamäelle, Kolho, Vilppula, Mänttä, siitä paluu veneellä Keuruulle.
- Ahtolan satamaan rantaan leveä laituri, jota voisi hyödyntää shoppailutarkoitukseen. (Piirokset paperissa)
- Nyssänniemi: majoituspalvelun monipuolistaminen, esim. kontti/hirsimökkejä, joissa voisi olla eri laatutasoa. Leirintäalue tulee säilyttää, fasiliteetit ja rakennukset kuntoon.
- Ellun telakka pois, pienempi laituri tilalle.
- Matkailuautoille muutamia matkaparkkeja.
- Tapahtumalava
- Vilppula-Mänttä kanava, joka mahdollistaisi laajemmin veneilyn koko alueella.
- Vilppula-Myllyranta-Ahtola sauna-ravintola kokonaisuudet.
- Myllyrannasta yhteys kolmen kosken reittiin.
- Kolhon Loilanniemen alueen käyttöönotto
- Kolhoon satama
- Yleisesti satamista: Olisi tärkeää, että niissä olisi arkkitehtuurinen ilme esim. puurakentaminen.
- Esteettömyys ja hyvä opastus
- Pienet asiat kuntoon! Esim. laiturit
- Kommentti yleisöstä: Satamat hyvin erityyppisiä. Esim. Ahtolan satamaan vesiliikuntakeskus, jossa voisi mennä esim. vesiskoottereilla, Melomaan vanhan Keuruun alueelta, Kulttuuria rannassa. Eli ei ympätä kaikkea samoihin paikkoihin yhtä aikaa.